

Den omstændighed, at spillet er forbudt, og at der er tale om en uønsket aktivitet, kan tale for, at det også skal være muligt at straffe dem, der alligevel deltager. Fra et beslægtet område kan nævnes, at deltagelse i utiltadt hasardspil på offentligt sted er strafbar efter straffelovens § 204, stk. 3.

Justitsministeriet har imidlertid fundet det rigtigst ikke at udstrække kriminaliseringen til den blotte deltagelse i spillet.

Dette hænger sammen med, at forbudet mod pyramidespil bl.a. er begrundet i hensynet til at beskytte de ofte uerfarne unge mennesker, der lader sig friste af spillet, og at de pågældende, når arrangementet opda- ges, typisk har mistet de betydelige beløb, som de har skudt ind i spillet. Det forudsættes i den forbindelse, at selve det at foretage et indskud og dermed deltage i pyramidespillet ikke anses som forsøg på at udbyde spillet til andre.

Det skal fremhæves, at det straffri område for deltagere er begrænset til den blotte deltagelse. Udbreder en deltager spillet ved at hverve nye deltagere, vil der således være tale om at »udbyde pyramidespil«, hvilket er strafbart efter den nye bestemmelse. Også forsøg og medvirken vil i den forbindelse være strafbart.

Spørgsmålet om konfiskation ved pyramidespil afgøres efter straffelovens almindelige konfiskationsregler, herunder straffelovens § 75. I det omfang en deltager i pyramidespil måtte have et erstatningskrav i anledning af deltagelsen, afgøres spørgsmålet om, hvorvidt et eventuelt konfiskeret beløb kan anvendes til dækning af erstatningskravet, ligeledes efter de almindelige regler herom i straffelovens § 77.

Det må antages, at en person, der har deltaget i en forbudt aktivitet som pyramidespil, normalt ikke vil kunne kræve sit indskud dækket i et konfiskeret udbytte. Justitsministeriet har derfor overvejet, om der burde medtages en særlig bestemmelse om, at beløb, der konfiskeres i forbindelse med pyramidespil, skal tilbageføres til deltagerne.

Imod en sådan bestemmelse taler imidlertid, at pyramidespil generelt er en uønsket aktivitet, og at det er et led i spillet, at de enkelte deltagere efterfølgende skal udbrede spillet til nye deltagere. Desuden taler præventive hensyn imod at indføre en særlig adgang til tilbagesøgning for deltagerne, ligesom en sådan særlig bestemmelse må antages at medføre betydelige praktiske problemer vedrørende fordelingen af det konfiskerede beløb. Det vil således være meget vanskeligt og ressourcekrævende at fastlægge, hvem der i givet fald skal have andel i et konfiskeret beløb, idet deltagerne typisk vil udgøre en meget stor og ubestemt kreds af personer, ligesom det måtte sikres, at

der kun skete tilbagebetaling til dem, der ikke selv efterfølgende har udbudt eller forsøgt at udbyde spillet til andre.

Justitsministeriet har på den baggrund ikke fundet anledning til at foreslå en særlig bestemmelse om, at beløb, der konfiskeres i forbindelse med pyramidespil, skal tilbageføres til deltagerne.

3.3. Sanktionen

Indsamlingsloven indeholder i dag alene hjemmel til bødestraf.

Dette er efter Justitsministeriets opfattelse utilstrækkeligt ved pyramidespil. Som anført ovenfor kan arrangørerne ved sådanne spil tjene meget store beløb ved at udnytte ofte uerfarne og letsindige unge mennesker, der ved udsigten til en hurtig gevinst - men uden at være tilstrækkeligt opmærksomme på tabsrikoen - lader sig lokke til at satse store beløb, eventuelt i forbindelse med en pågående markedsføring, der sætter de pågældende under et betydeligt pres for at deltage og for efterfølgende at hverve nye deltagere. Efter omstændighederne kan den udnyttelse, der finder sted i forbindelse med pyramidespil, antage ågerlignende karakter.

Det foreslås på den baggrund, at udbud af pyramidespil straffes med bøde, hæfte eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 2 år.

Fængselsstraf tænkes navnlig anvendt i forhold til mere professionelle arrangører (bagmænd), hvor spillet efter antallet af deltagere og størrelsen af de involverede pengebeløb og den måde, det markedsføres på, må anses for erhvervsmæssigt.

Et strafmaksimum på 2 års fængsel skal navnlig ses i lyset af den mulighed for meget store økonomiske gevinster/tab, som spillene giver, sammenholdt med den udnyttelse af deltagerne, der ofte finder sted. Samtidig bringes sanktionen herved på et niveau, der i højere grad end hidtil svarer til niveauet i de øvrige nordiske lande.

Skærpelsen af strafferammen indebærer tillige, at der åbnes mulighed for i videre omfang at kunne anvende retsplejelovens bestemmelser om straffeprocessuelle indgreb. Desuden vil forsøg derved blive gjort strafbart, jf. straffelovens § 21, stk. 3, og ovenfor under pkt. 3.2. Dette vil gælde, uanset at strafferammen alene indeholder mulighed for fængsel under skærpende omstændigheder. Der vil således også kunne straffes for forsøg, selv om der ikke foreligger skærpende omstændigheder.

For deltagere, der udbreder spillet ved at hverve (et mindre antal) nye deltagere, bør der efter Justitsmini-